

D E K R E T

z dnia 22 października 1951 r.

o dowodach osobistych.

W związku z ustabilizowaniem się stosunków ludnościowych i postępującą szybko rozbudową życia gospodarczego i kulturalnego w Polsce Ludowej dojrzała potrzeba wprowadzenia jednolitego systemu dowodów osobistych odpowiadającego nowym warunkom.

Dlatego —

na podstawie art. 4 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 19 lutego 1947 r. o ustroju i zakresie działania najwyższych organów Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy z dnia 26 maja 1951 r. o upoważnieniu Rządu do wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 235)

— Rada Ministrów postanawia, a Rada Państwa zatwierdza, co następuje:

R o z d z i a ł 1.

Posiadanie dowodów osobistych.

Art. 1. Każdy obywatel polski zamieszkały w kraju jest obowiązany od ukończenia 18 roku życia posiadać dowód osobisty.

Art. 2. 1. Osobę, która nie ukończyła 18 roku życia, wpisuje się do dowodu osobistego matki, jeżeli zaś ojciec sprawuje wyłączną władzę rodzicielską — do dowodu osobistego ojca; w braku władzy rodzicielskiej wpisuje się ją do dowodu osoby, która ją utrzymuje i wychowuje.

2. Osoby w wieku od 16 do 18 roku życia mogą otrzymać tymczasowe zaświadczenie tożsamości.

3. Osoby w wieku od 16 do 18 roku życia są obowiązane posiadać tymczasowe zaświadczenie tożsamości, jeżeli pozostają w stosunku najmu pracy lub nie zamieszkują wspólnie z osobami, pod których władzą rodzicielską lub opieką się znajdują, albo nie pozostają pod tą władzą lub opieką.

Art. 3. Osoby umyślowo chore nie otrzymują dowodu osobistego; wpisuje się je do dowodu osoby, pod której pieczęcią się znajdują.

Art. 4. Osoby, których tożsamość lub obywatelstwo polskie nie zostały stwierdzone w sposób niewątpliwy, otrzymują w miejsce dowodu osobistego tymczasowe zaświadczenie tożsamości.

Art. 5. 1. Dowody osobiste i tymczasowe zaświadczenia tożsamości są jedynymi dokumentami, stwierdzającymi tożsamość osób, oraz stanowią jedyną podstawę do zameldowania i wymeldowania.

2. Przepis ust. 1 nie ma zastosowania do osób, które nie są obowiązane do posiadania dowodu osobistego lub tymczasowego zaświadczenia tożsamości, chyba że będąc w wieku od 16 do 18 roku życia otrzymały tymczasowe zaświadczenia tożsamości.

Art. 6. 1. Dowody osobiste są ważne na okres lat pięciu od daty ich wystawienia.

2. Tymczasowe zaświadczenia tożsamości dla osób w wieku od 16 do 18 roku życia wystawia się na okres do lat dwóch, nie dłuższy jednak, niż do ukończenia 18 roku życia.

3. Tymczasowe zaświadczenie tożsamości dla osób określonych w art. 4 wystawia się na okres do jednego roku.

Art. 7. 1. Nie wolno zatrzymywać dowodu osobistego lub tymczasowego zaświadczenia tożsamości przy przyjmowaniu do pracy lub jako zabezpieczenia wykonania świadczenia.

2. Nie wolno również sporządzać uwierzytelnionych odpisów z całości lub części dowodów osobistych lub tymczasowych zaświadczeń tożsamości. Zakaz ten nie dotyczy odpisów sporządzanych dla celów urzędowych przez organa wymiaru sprawiedliwości.

R o z d z i a ł 2.

Postępowanie w sprawach dowodów osobistych.

Art. 8. Dowody osobiste i tymczasowe zaświadczenia tożsamości wydają powiatowe (miejskie) komendy oraz komisariaty Milicji Obywatelskiej (Biura Ewidencji Ludności i Dowodów Osobistych) według miejsca zamieszkania zainteresowanego.

Art. 9. W celu otrzymania dowodu osobistego lub tymczasowego zaświadczenia tożsamości, o którym mowa w art. 2 ust. 2 i 3, należy przedłożyć:

- 1) świadectwo urodzenia lub inny dokument, stwierdzający czas i miejsce urodzenia osoby,
- 2) dokument wojskowy, stwierdzający stosunek do powszechnego obowiązku wojskowego, jeżeli osoba temu obowiązkowi podlega,
- 3) zaświadczenie władzy meldunkowej stwierdzającej miejsce zamieszkania,
- 4) zaświadczenie z miejsca pracy lub nauki albo inny dokument stwierdzający rodzaj zajęcia lub źródło utrzymania,
- 5) trzy fotografie,
- 6) wypełnioną ankietę.

Art. 10. 1. W dowodach osobistych i tymczasowych zaświadczeniach tożsamości wpisuje się następujące dane:

- 1) nazwisko i imię oraz imiona rodziców,
- 2) dzień, miesiąc, rok i miejsce urodzenia,
- 3) zawód,
- 4) stosunek do obowiązku wojskowego,
- 5) władzę, która wystawia dowód lub tymczasowe zaświadczenie,
- 6) wykaz dokumentów, na których podstawie się je wystawia,
- 7) osoby, o których mowa w art. 2 ust. 1 i art. 3.

2. Prezes Rady Ministrów ureguluje w drodze zarządzenia sprawę pisowni nazwisk i imion w dowodach osobistych i tymczasowych zaświadczeniach tożsamości.

Art. 11. 1. W dowodach osobistych i tymczasowych zaświadczeniach tożsamości ponadto wpisują:

- 1) organa Milicji Obywatelskiej — zameldowania i wymeldowania, zmiany dotyczące danych już wpisanych oraz dane w zakresie szczególnych przepisów meldunkowych, przewidzianych w art. 25,
- 2) państwowe i spółdzielcze zakłady pracy oraz organizacje społeczne o znaczeniu ogólnopolskim — datę przyjęcia do pracy i zwolnienia,
- 3) urzędy stanu cywilnego — zmiany dotyczące stanu cywilnego.

2. W miejscowościach, w których prowadzenie czynności meldunkowych jest powierzona organom gminnych rad narodowych, zameldowanie i wymeldowanie wpisują te organa.

Art. 12. Niedopuszczalne jest dokonywanie innych wpisów w dowodach osobistych i tymczasowych zaświadczeniach tożsamości.

Art. 13. 1. Dowody osobiste i tymczasowe zaświadczenia tożsamości podlegają wymianie:

- 1) po upływie czasu ich ważności,
- 2) w przypadku orzeczonej przez właściwą władzę zmiany nazwiska lub imienia,
- 3) w przypadku uszkodzenia dowodu osobistego lub tymczasowego zaświadczenia tożsamości w stopniu utrudniającym posługiwanie się nim.

2. Przy wymianie należy przedłożyć dowód osobisty lub tymczasowe zaświadczenie tożsamości podlegające wymianie oraz w miarę potrzeby dokumenty wymienione w art. 9, a w przypadku przewidzianym w ust. 1 pkt 2 — ponadto orzeczenie o zmianie nazwiska lub imienia.

Art. 14. 1. Dowody osobiste i tymczasowe zaświadczenia tożsamości podlegają złożeniu u właściwych władz w przypadkach:

- 1) powołania do czynnej służby wojskowej — na czas jej trwania,
- 2) wyjazdu za granicę — na czas pobytu za granicą.

2. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z Ministrem Bezpieczeństwa Publicznego określi właściwość władz i tryb postępowania w przypadkach składania dokumentów w związku z powołaniem do czynnej służby wojskowej.

Art. 15. Dowody osobiste i tymczasowe zaświadczenia tożsamości podlegają zwrotowi w przypadkach:

- 1) utraty obywatelstwa polskiego,
- 2) śmierci; w tym przypadku obowiązek zwrotu ciąży na domownikach, a w ich braku — na prowadzących meldunki.

Art. 16. 1. O utracie dowodu osobistego lub tymczasowego zaświadczenia tożsamości należy w ciągu 24 godzin zawiadomić najbliższy komisariat lub posterunek Milicji Obywatelskiej oraz władzę, która wystawiła utracony dokument.

2. W razie znalezienia dowodu osobistego lub tymczasowego zaświadczenia tożsamości znalazca winien go niezwłocznie złożyć w najbliższym komisariacie lub posterunku Milicji Obywatelskiej.

Art. 17. W celu kontroli ruchu ludności organa Milicji Obywatelskiej mogą żądać okazania dowodu osobistego lub tymczasowego zaświadczenia tożsamości.

Art. 18. 1. Prezes Rady Ministrów i Minister Bezpieczeństwa Publicznego wydadzą w drodze rozporządzenia szczegółowe przepisy o właściwości władz i trybie postępowania w sprawach dowodów osobistych i tymczasowych zaświadczeń tożsamości oraz o wzorach tych dokumentów i ankiet.

2. Minister Bezpieczeństwa Publicznego w porozumieniu z Ministrem Finansów określi w drodze rozporządzenia zasady pobierania opłat oraz ich wysokość w sprawach dowodów osobistych i tymczasowych zaświadczeń tożsamości.

R o z d z i a ł 3.

Przepisy karne.

Art. 19. Kto uchyla się od obowiązku posiadania dowodu osobistego lub tymczasowego zaświadczenia tożsamości,

podlega karze aresztu do lat dwóch lub grzywny do 10 tysięcy złotych albo obydwu tym karom łącznie.

Art. 20. Kto legitymuje się dowodem osobistym lub tymczasowym zaświadczeniem tożsamości należącym do innej osoby, podlega karze więzienia do lat trzech.

Art. 21. Kto przewozi, przenosi lub przesyła za granicę dowód osobisty lub tymczasowe zaświadczenie tożsamości,

podlega karze więzienia do lat trzech.

Art. 22. 1. Kto narusza przepis art. 7 ust. 1 dekretu,

podlega karze grzywny do 3.000 złotych.

2. Kto narusza inne przepisy dekretu lub przepisy wydane w wykonaniu dekretu,

podlega karze grzywny do 500 złotych.

Art. 23. Orzekanie w sprawach z art. 22 następuje w trybie postępowania karno-administracyjnego.

R o z d z i a ł 4.

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 24. 1. Przepisów rozdziałów 1 i 2 nie stosuje się do żołnierzy w czynnej służbie wojskowej.

2. Jedynym dokumentem tożsamości żołnierza w czynnej służbie wojskowej jest legitymacja lub zaświadczenie wydane przez władze wojskowe.

3. Przepisy dotyczące legitymacji i zaświadczeń, wymienionych w ust. 2, wydaje Minister Obrony Narodowej, a w odniesieniu do wojsk wewnętrznych — Minister Bezpieczeństwa Publicznego.

4. Ministrowie Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego wydadzą przepisy regulujące uzyskanie dowodów osobistych lub tymczasowych zaświadczeń przez osoby zwalniane z czynnej służby wojskowej, które w chwili wejścia w życie dekretu pełnią tę służbę, jak również dokumenty, którymi osoby te będą posługiwały się po zwolnieniu z czynnej służby wojskowej do czasu otrzymania dowodów osobistych lub tymczasowych zaświadczeń.

Art. 25. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia wprowadzić szczególne przepisy, regulujące sprawy dowodów osobistych i meldunków w pasie granicznym bądź na innych terenach lub w miejscowościach, w których zachodzi konieczność ograniczenia zamieszkania lub pobytu ze względu na obronność, bezpieczeństwo lub żywotne interesy gospodarcze Państwa.

Art. 26. 1. Prezes Rady Ministrów ustali w porozumieniu z Ministrem Bezpieczeństwa Publicznego dla poszczególnych obszarów terminy, w jakich powstaje obowiązek posiadania dowodu osobistego.

2. Do czasu powstania tego obowiązku dowody osobiste i tymczasowe zaświadczenia tożsamości stanowią jedyną podstawę do zameldowania i wymeldowania tylko dla osób, które te dokumenty już otrzymały.

Art. 27. Uchyła się art. 18 i 19 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o ewidencji i kontroli ruchu ludności (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr 32, poz. 309 i z 1932 r. Nr 38, poz. 390).

Art. 28. Wykonanie dekretu porucza się Prezesowi Rady Ministrów oraz Ministrom: Bezpieczeństwa Publicznego, Obrony Narodowej i Sprawiedliwości.

Art. 29. Dekret wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *B. Bierut*

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Minister Bezpieczeństwa Publicznego: *St. Radkiewicz*

Minister Obrony Narodowej: w z. *M. Naszkowski*

Minister Sprawiedliwości: *H. Świętkowski*